

Nr 341.

Av herr **Aronson m. fl.**, om införande av en accis å vissa kraftfodermedel.

Vid föregående års riksdag avläts i båda kamrarna (I:175, II:340) lika lydande motioner om införande av accis på kraftfoder. Denna accis skulle ha till ändamål att i första hand åstadkomma penningmedel till understöd åt jordbrukareorganisationer, som hade till uppgift att befrämja avsättningen av sådana animaliska produkter, för vars frambringande det accisbelagda kraftfodret kom till användning. Därjämte beräknades även, att accisen skulle verka återhållande på importen av kraftfoder och i samma mån befrämja en ökad produktion och användning av de ersättningsmedel för importerat eller fabriksmässigt framställt kraftfoder, som kunna frambringas inom vårt eget land, exempelvis äggviterika spannmålssorter, högvärdiga beten, ensilage etc. De skäl, som i dessa motioner åberopades för införande av denna accis, anse vi oss här icke böra upprepa, utan hänvisa i avseende på dessa till de omnämnda motionerna.

I sammanhang med den av Kungl. Maj:t avlämnade propositionen nr 255 angående vissa åtgärder för stödjande av produktionen av mjölk och mejeriprodukter behandlades motionerna av ett sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott. Utskottet ansåg sig icke kunna tillstyrka motionerna av det skälet, att Kungl. Maj:ts förslag syntes innefatta företräde framför det motionsledes framförda förslaget så till vida, att det beredde vederbörande producenter större möjlighet att själva genom sammanhållning och samarbete söka jämförelsevis snart åvägabringa en för producenterna gynnsam utveckling av prisförhållandena på det ifrågavarande området. Utskottet synes sålunda hava förutsatt, att det ändamål, som man genom accisbestämmelsen ville uppnå, redan var tillgodosett genom den i kungl. propositionen föreslagna mjölkskattens antagande. I sitt yttrande över motionen framhöll utskottet önskvärdheten av att Kungl. Maj:t måtte ägna de i motionen berörda spörsmålen den uppmärksamhet, vartill förhållandena må föranleda. Utskottet fogade därtill ävenledes en erinran om att vid ett system med accis eller dylikt å fodermedel jämväl avsättningen av kött och fläsk borde kunna beredas stöd ävensom att i ett av våra grannländer på många håll ansetts, att en accis å fodermedel vore såsom regulator av produktionen smidigare än där tillämpade system med mjölkavgifter.

Det välvilliga bedömande av syftet med motionerna, varåt utskottet gav uttryck, är värt erkännande. Vi vilja dock göra gällande, att utskottet med något för lätt hand vidrörde de skäl för införande av en kraftfoderaccis, som avser importens hämmande och uppmuntrande av den icke fa-

briksmässiga produktionen av mjölkdrivande inhemska fodermedel. Då vi därjämte sakna kännedom om, huruvida Kungl. Maj:t inom en närmare tid kommer att ägna frågan en aktiv uppmärksamhet, hava vi ansett oss ånyo böra påkalla riksdagens uppmärksamhet för ärendet.

Inom jordbrukarekretsar utbreder sig alltmer den uppfattningen, att en betydande inskränkning i förbrukningen av framför allt importerat kraftfoder bör komma till stånd. Det måste ligga något förvänt i nu rådande system, att jordbruket genom stora kraftfoderinköp understöder exempelvis margarinfabrikationen. Denna beredes genom den stora efterfrågan på det kraftfoder — vilket utgör en biprodukt till margarinet — ökade möjligheter att tillhandahålla detta senare billigt och såmedelst trycka priset på jordbrukets eller i varje fall ladugårdsskötselns viktigaste produkt — smöret. De svåra konjunkturerna tvinga den enskilde jordbrukaren att till det yttersta utnyttja varje möjlighet till inkomstökning — även om utvägens anlitande måste betraktas som skadligt för jordbruksnäringen som helhet betraktad. Man kan ej räkna med, att den enskilde jordbrukaren i solidaritetens intresse skall avstå från att göra en — om också blott tillfällig — vinst, om möjlighet därtill förefinnes. Däremot råder det intet tvivel om, att det allra största flertalet **jordbrukare** med stor tillfredsställelse skulle se, att åtgärder vidtoges, som tvingade till inskränkning i nyssomnämnda, för jordbruksnäringen synnerligen fördärvliga understödjande av margarintillverkningen.

Man har även skäl antaga, att en fördyring av de fabriksmässigt framställda kraftfodermedlen skulle verka återhållande på den allt mer tilltagande överproduktionen av mjölk. Utan tvivel är denna överproduktion i betydande grad orsaken till det ur producentsynpunkt bekymmersamma läge, som råder beträffande marknaden för mjölk och produkter därav. Ja, det kan verkligen ifrågasättas, om icke alla åtgärder till förbättrande av särskilt det mindre jordbrukets ekonomi bli i det närmaste resultatlösa, så länge tillgången på mjölk och produkter därav överstiger efterfrågan. Särskilt under nuvarande förhållanden, då vår utrikesmarknad för dessa varor synes bliva allt mer avstängd, gör sig behovet av åtgärder i produktionsreglerande syfte allt mer kännbart.

Ehuru det är vår åsikt, att även frågan om stödjande av animalisk produktion i allmänhet genom foderaccis bör upptagas till prövning, anse vi oss dock för närvarande böra avstå från att ge vårt yrkande sådan omfattning. Frågan torde måhända böra upptagas i hela dess vidd, då erfarenhet vunnits om den verkan ifrågavarande stödåtgärd åt mjölkproduktion åstadkommit.

I anslutning till såväl de principiella synpunkter som framhållits i motionerna I:175 och II:340 av år 1932 som vad vi här ovan anfört få vi sålunda hemställa,

1) att riksdagen ville för sin del besluta att en accis å 25 öre per 100 kilogram påläggas importerade och inom landet tillverkade kraftfodermedel, exporten därav likväl undantagen, att enligt de föreskrifter som Kungl. Maj:t fastställer överlämnas till jordbrukets riksorganisationer för ordnandet av mjölk och mejeriprodukters avsättning;

2) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t be-
myndiga Kungl. Maj:t att, med de undantag och enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t äger närmare bestämma, företaga vid förefallande behov en förhöjning av denna accis intill högst 2 kronor per 100 kilogram att överlämnas till de i punkt 1 angivna organisationerna för främjande av omnämnda syften.

Stockholm den 21 januari 1933.

Ernst Aronson.

Karl Magnusson

Eric Hansson.

i Skövde.
